

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU W STARGARDZIE SZCZECIŃSKIM
Z DNIA**

**w sprawie przyjęcia informacji z realizacji Programu Zdrowotnego Powiatu
Stargardzkiego za lata 2009-2013**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.) w związku z § 1 uchwały nr XXXVI/467/13 Rady Powiatu w Stargardzie Szczecińskim z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia planu pracy Rady Powiatu Stargardzkiego na 2014 r. uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się informację z realizacji Programu Zdrowotnego Powiatu Stargardzkiego za lata 2009-2013, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Stargardzkiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Program Zdrowotny Powiatu Stargardzkiego na lata 2009-2013 został przyjęty przez Radę Powiatu Stargardzkiego uchwałą Nr XLIII/517/09 z dnia 25 lutego 2009 r.

Program realizowany był corocznie wg harmonogramu, który określał szacunkowe koszty oraz cele operacyjne jakie w danym roku były realizowane.

Stosownie do planu pracy Rady Powiatu na 2014 r. w miesiącu maju przewidziano informację z realizacji Programu Zdrowotnego Powiatu Stargardzkiego za lata 2009-2013.

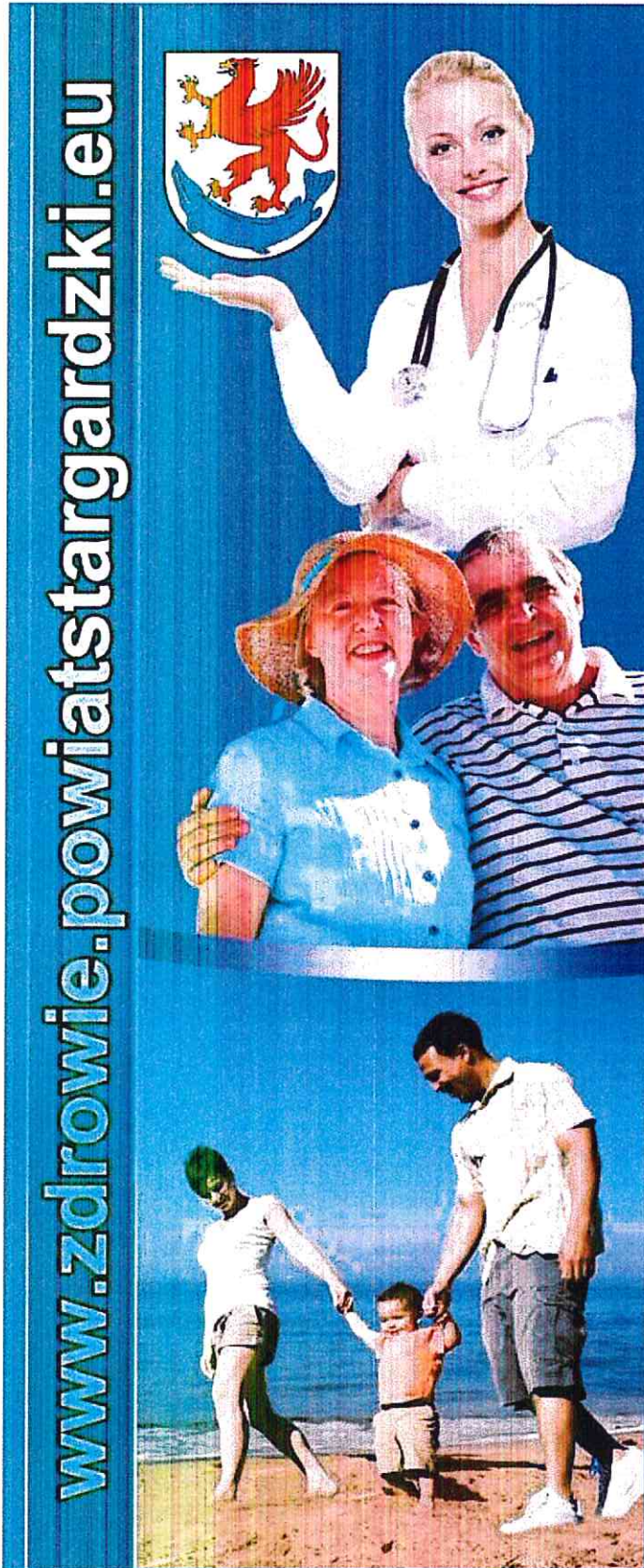
Niniejsza informacja przedstawia prowadzone przez Powiat w latach 2009-2013. działania w zakresie promocji i ochrony zdrowia.

Wobec powyższego wnosi się o podjęcie niniejszej uchwały.

Członek Zarządu
Ireneusz Rogowski

Załącznik do uchwały nr .....
Rady Powiatu w Stargardzie Szczecińskim
z dnia .....

INFORMACJA Z REALIZACJI

„PROGRAMU ZDROWOTNEGO
POWIATU STARGARDZKIEGO
ZA LATA 2009 – 2013”

Stargard Szczeciński, maj 2014 r.

SPIŚ TREŚCI

WPROWADZENIE	3
WYBRANE ZAGADNIENIA DEMOGRAFICZNE	6
I. CEL OPERACYJNY - PROFILAKTYKA CHOROÓB UKŁADU KRAŻENIA	8
II. CEL OPERACYJNY - PROFILAKTYKA CHOROÓB NOWOTWOROWYCH	10
III. CEL OPERACYJNY - PROFILAKTYKA POWIKŁAŃ CUKRZYCY	14
IV. CEL OPERACYJNY –ZMNIEJSZENIE ROZPOWSZECHNIANIA PALENIA TYTONIU	16
V. CEL OPERACYJNY - ZMNIEJSZANIE I ZMIANA STRUKTURY SPOŻYCIA ALKOHOŁU ORAZ ZMNIEJSZENIE SZKÓD ZDROWOTNYCH SPOWODOWANYCH ALKOHOŁEM	17
VI. CEL OPERACYJNY - OGRANICZENIE UŻYWANIA INNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH I ZWIĄZANYCH Z TYM SZKÓD ZDROWOTNYCH	19
VII. CEL OPERACYJNY - WSPIERANIE ROZWOJU I ZDROWIA FIZYCZNEGO ORAZ PSYCHOSPOŁECZNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ DOROSŁYCH	21
VIII. CEL OPERACYJNY - WSPIERANIE ZADAŃ PREWENCYJNYCH POPRZEZ DOSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY SP WZOZ W STARGARDZIE SZCZEC.	25
EWALUACJA PROGRAMU I PODSUMOWANIE	28

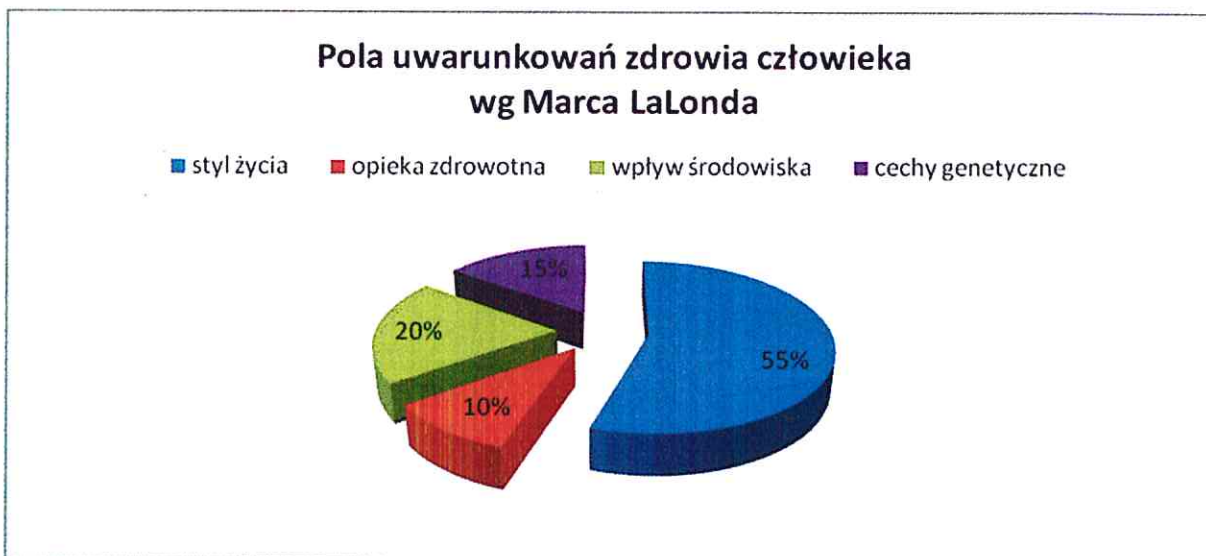
WPROWADZENIE

Aktywność samorządowa skierowana na poprawę zdrowotności własnego środowiska, należy do najbardziej oczekiwanych i społecznie cenionych inicjatyw władzy terytorialnej. Trafność strategicznych decyzji w zakresie zdrowia publicznego odpowiadającym potrzebom zdrowotnym na terenie działania organów samorządowych, niewątpliwie w istotny sposób wspiera działania służb medycznych we wspólnym wysiłku na rzecz poprawy świadomości lokalnej społeczności w zakresie stosowania profilaktyki, a co za tym idzie poprawy stanu zdrowia.

ZDROWIE zostało określone w Konstytucji z 1946 roku Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), jako „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie wyłącznie, jako brak choroby lub niedomagania - ułomności”. W ostatnich latach definicja ta została uzupełniona o sprawność do „prowadzenia produktywnego życia społecznego i ekonomicznego” a także wymiar duchowy. Zdrowie zatem jest nieodłącznym i niezwykle ważnym elementem życia człowieka. Często niedoceniane wśród innych wartości, stanowi podstawę do osiągania życiowych celów i planów. Pełne zdrowie to dobra jakość życia, satysfakcja i wykorzystywanie swoich możliwości. Jednakże często w pośpiechu życia codziennego, wśród licznych obowiązków zapominamy o naszym zdrowiu. Dlatego warto przyjąć postawę skierowaną na zdrowie: być aktywnym fizycznie, zadbać o właściwą dietę, relaksować się dla zdrowia psychicznego, nie stosować używek, uczestniczyć w dostępnych badaniach profilaktycznych, nie lekceważyć niepokojących sygnałów ze strony organizmu.

Kompleksowe podejście do zdrowia obrazuje różne zależności zachodzące pomiędzy społecznym, kulturowym i fizycznym środowiskiem życia człowieka, a jego zdrowiem. Czynniki wpływające na zdrowie można podzielić na cztery główne grupy. Są to: styl życia, cechy genetyczne, opieka zdrowotna i wpływ środowiska. Uznaje się, że sposób życia, nawyki, codzienne zachowania determinują zdrowie człowieka w największym stopniu.

Ryc. 1. Pola uwarunkowań zdrowia wg Marca LaLonda

źródło: opracowanie własne na podstawie Wikipedia

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

Styl życia definiuje się jako sposób bycia, wynikający z wzajemnego oddziaływania człowieka i warunków, w jakich żyje oraz z indywidualnych wzorców zachowania, które zostały określone przez czynniki społeczno - kulturowe i osobiste cechy charakteru¹. Główne komponenty zdrowego stylu życia to: aktywność fizyczna, żywienie i nawyki żywieniowe, unikanie środków odurzających, w tym tytoniu i alkoholu, poprawne relacje międzyludzkie, dobre warunki środowiska i pracy, środowisko naturalne, zachowania seksualne, bezpieczeństwo i zapobieganie urazom, ograniczenie ekspozycji na substancje toksyczne i nadmierne nasłonecznienie, wypoczynek, uczestnictwo w szczepieniach ochronnych i badaniach profilaktycznych. Uważa się, że styl życia ma coraz większy wpływ na zdrowie, a jego modyfikacja jest w zasięgu możliwości każdego człowieka.

Osiągnięcie i utrzymanie zdrowego stylu życia jest przedmiotem nauki zwanej promocją zdrowia. **Promocja zdrowia** to proces umożliwiający każdemu człowiekowi zwiększenie oddziaływania na jego zdrowie w sensie jego poprawy i utrzymania (*Karta Ottawska, 1986 r.*). To również działanie społeczne i polityczne na poziomie indywidualnym i zbiorowym, którego celem jest podniesienie stanu świadomości zdrowotnej społeczeństwa, krzewienie zdrowego stylu życia i tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu (*Raport WHO, 1993 r.*). Natomiast **profilaktyka** (zapobieganie chorobom) to działanie głównie medyczne przeciwko określonej chorobie lub grupie chorób². Zatem profilaktyka to wszelkie działania ukierunkowane na grupy ryzyka określonych chorób obejmujące redukcję czynników chorobotwórczych, wczesne wykrycie zmian chorobowych oraz zapobieganie skutkom choroby. Fazy profilaktyki:

- ✚ profilaktyka wczesna – utrwalanie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia;
- ✚ profilaktyka pierwotna (I fazy) – zapobieganie chorobom poprzez kontrolowanie czynników ryzyka;
- ✚ profilaktyka wtórna (II fazy) – zapobieganie konsekwencjom choroby poprzez jej wczesne wykrycie i leczenie (badania przesiewowe);
- ✚ profilaktyka III fazy – zahamowanie postępu choroby oraz ograniczenie powikłań.

Zatem celem promocji zdrowia jest zarówno profilaktyka, jak i wspieranie zdrowia pozytywnego. Zdrowie pozytywne to stan zdrowia będący czymś więcej niż tylko brakiem objawów chorobowych, to pełen zasób możliwości rozwoju i samospełnienia się człowieka. Kluczową sprawą dla promocji zdrowia jest doprowadzenie do skutecznego uczestnictwa ludności w definiowaniu problemów, a także podejmowaniu decyzji i działaniu na rzecz zmiany determinantów zdrowia. Ważną składową promocji zdrowia jest **edukacja zdrowotna**, którą określa się jako świadome stwarzanie sposobności do uczenia się, tak by zmiany zachowania były łatwe i możliwe do osiągnięcia³.

¹ Wg Światowej Organizacji Zdrowia (WHO)

² J. B. Karski (red.), *Promocja zdrowia*, Warszawa 1999.

³ A. Czupryna, S. Poździejch, A. Ryś, W.C. Włodarczyk, *Zdrowie publiczne*, Kraków 2001

PROMOCJA ZDROWIA

=

PROFILAKTYKA+ EDUKACJA ZDROWOTNA+ POLITYKA ZDROWIA PUBLICZNEGO

źródło: opracowanie własne na podstawie A. Czupryna i in., *Zdrowie publiczne, Kraków 2001*

Do zadań powiatu, sklasyfikowanych w art. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, należy m.in. **promocja i ochrona zdrowia**. Zadanie to realizowane jest poprzez budowanie **polityki zdrowotnej**, czyli celowej działalności dotyczącej kształtowania wzajemnych stosunków między różnymi grupami społecznymi i współpracy z podmiotami zajmującymi się zdrowiem publicznym. Zdrowie publiczne definiuje się jako zorganizowany wysiłek społeczeństwa na rzecz ochrony, promowania i przywracania ludziom zdrowia, a wszelkie programy, świadczenia i instytucje zajmujące się tą problematyką są ukierunkowane na zapobieganie chorobom i potrzeby zdrowotne populacji jako całości⁴. **Niewątpliwie ustawodawca narzucając na powiat ww. zadanie miał na celu inwestowanie w zdrowie**, poprzez promocję zdrowia, a to z ekonomicznego punktu widzenia jest dużo tańsze, niż leczenie już zdiagnozowanych jednostek chorobowych, których można byłoby uniknąć posiadając odpowiednią wiedzę w tym zakresie przez społeczeństwo. Inwestowanie w zdrowie to działanie długoterminowe i jego efekty nie zawsze są widoczne NATYCHMIAST.

Powiat Stargardzki bardzo poważnie podszedł do tego zadania w 2009 r. uchwalając Program Zdrowotny dla Powiatu Stargardzkiego na lata 2009 - 2013. W ramach przedmiotowego Programu realizowano osiem celów operacyjnych, które wpisywały się w Narodowy Program Zdrowotny i były zgodne ze Strategią Rozwoju Powiatu Stargardzkiego, której nadrzędnym celem jest polepszenie jakości życia mieszkańców powiatu stargardzkiego. Dzięki działaniom w ramach Programu zainteresowano samorzady gminne oraz wiele instytucji i organizacji pozarządowych działaniami w zakresie promocji, profilaktyki i edukacji zdrowotnej. Zawarte w Programie cele realizowane były przede wszystkim w formie edukacji zdrowotnej opartej na współpracy międzysektorowej, badań profilaktycznych oraz działań zmierzających do poprawy infrastruktury stargardzkiego szpitala.

⁴ J.B. Karcki, *Promocja Zdrowia*, Warszawa 1999.

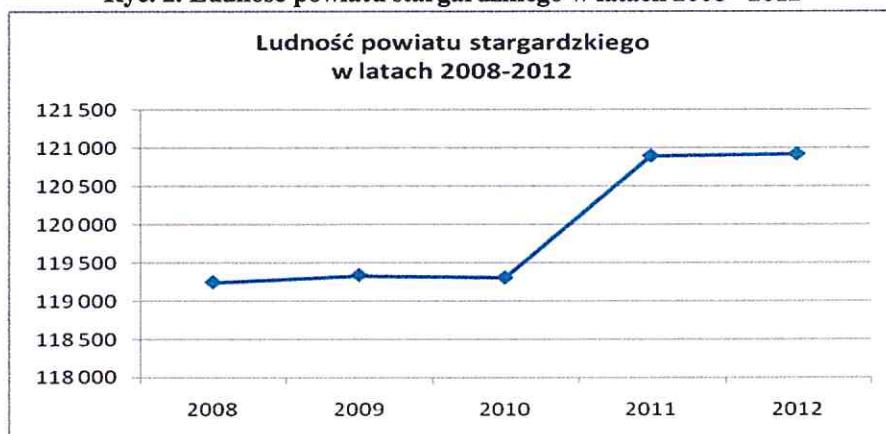

WYBRANE DANE DEMOGRAFICZNE

Powiat Stargardzki jest jednym z 21 powiatów województwa zachodniopomorskiego. Jego siedzibą jest miasto Stargard Szczeciński. W skład powiatu wchodzi: gmina miejska Stargard Szczeciński; gminy miejsko – wiejskie: Chociwel, Dobrzany, Ińsko, Suchań; gminy wiejskie: Stargard Szczeciński, Dolice, Kobylanka, Marianowo, Stara Dąbrowa.

Liczba ludności powiatu stargardzkiego według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. wynosiła 120 921. Począwszy od 2008 r. obserwowany jest regularny wzrost liczby ludności powiatu.

Ryc. 2. Ludność powiatu stargardzkiego w latach 2008 - 2012

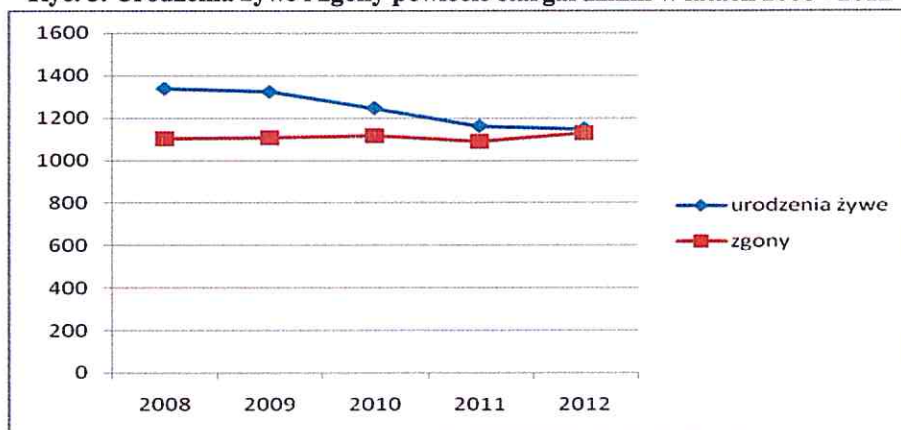

źródło: opracowanie własne na podst. danych GUS

Analizując dane za ostatnie pięć lat zauważa się, że co roku notowano spadek liczby urodzeń na terenie powiatu stargardzkiego. Niska liczba urodzeń nie gwarantuje – już od ponad 20 lat – prostej zastępowalności pokoleń. Od 1989 r. utrzymuje się okres depresji urodzeniowej.

Corocznie obserwowany jest jednocześnie wzrost liczby zgonów na poziomie powiatu. Jednakże tempo zmian w liczbie zgonów jest w miarę jednostajne, co można przyjąć za początek procesu stabilizacji poziomu umieralności. W powiecie obserwuje się większą umieralność mężczyzn niż kobiet

Ryc. 3. Urodzenia żywe i zgony powiecie stargardzkim w latach 2008 - 2012

źródło: opracowanie własne na podst. danych GUS

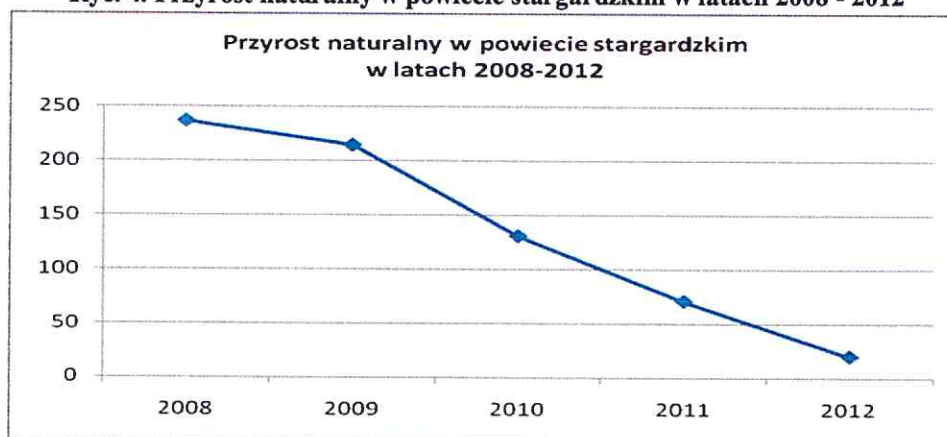

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

Coroczny spadek liczby urodzeń przy jednoczesnym wzroście liczby zgonów niepokojąco kształtuje wartość przyrostu naturalnego, która regularnie obniża się.

W kolejnych latach, wraz z postępującymi niekorzystnymi zmianami, takimi jak: starzenie się społeczeństwa, zmniejszanie się liczebności kobiet w wieku rozrodczym, przewidywany jest coraz wyższy ujemny przyrost naturalny.

Ryc. 4. Przyrost naturalny w powiecie stargardzkim w latach 2008 - 2012

źródło: opracowanie własne na podst. danych GUS

Zmiany w strukturze ludności wg wieku wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Rezultatem przemian w procesach demograficznych jest gwałtowne zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży (0 – 17 lat). Od 2009 r. odsetek ludności w wieku produkcyjnym obniża się. W okresie najbliższych 5 lat można się spodziewać zmniejszania się liczby ludności w wieku produkcyjnym. Ubytek ten będzie w znacznie większym stopniu dotyczył ludności w wieku mobilnym (18 – 44). W ostatnich latach obserwowany jest także dalszy wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Według GUS - u, jeżeli udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogólnej liczby populacji równa się bądź jest wyższy niż 12 %, wówczas zachodzi proces starzenia się społeczeństwa. W 2012 r. w powiecie stargardzkim odsetek tej populacji wyniósł 16,05 % i obserwuje się wzrost wartości tego wskaźnika w ostatnich latach. Zatem ludność powiatu stargardzkiego należy do tzw. starzejącej się populacji i należy wskazać, że następuje proces powiększania się tego zjawiska.

Jednocześnie korzyści wynikające z rozwoju nowych technologii medycznych i nowoczesnych metod diagnostycznych oraz poprawa kondycji zdrowotnej Polaków realizowana przez prozdrowotny styl życia, mają swoje odzwierciedlenie w trwającym już od dwudziestu lat spadku natężenia zgonów, a tym samym wydłużaniu przeciętnego trwania życia, przy czym nadal utrzymuje się duża różnica między trwaniem życia mężczyzn i kobiet.

I. CEL OPERACYJNY

PROFILAKTYKA CHOROBY UKŁADU KRAŻENIA

CHOROBY UKŁADU KRAŻENIA TO NAJCZĘŚCIEJ CHOROBY NACZYŃ KRWIONOŚNYCH PROWADZĄCE DO UPOŚLEDZENIA DOPEŁYWU KRWI DO MIĘŚNIA SERCOWEGO, MÓZGU LUB INNYCH OBSZARÓW NASZEGO CIAŁA. CHOROBY TE POWODUJĄ ZWĘŻENIE ŚWIATŁA NACZYŃ KRWIONOŚNYCH, ZMNIĘJSZAJĄC PRZEPŁYW KRWI. W POLSCE CHOROBY TE SĄ GŁÓWNA PRZYCZYNA ZGONÓW.

POWIATOWE OBCHODY ŚWIĄTOWEGO DNIA SERCA TWÓJ ŚWIĄT, TWÓJ DOM, TWOJE SERCE™

W ramach realizacji celu – Profilaktyka chorób układu krążenia, corocznie organizowano Powiatowe Obchody Światowego Dnia Serca na terenie powiatu stargardzkiego. Działania w ramach Światowego Dnia Serca były skierowane przede wszystkim do uczniów szkół ponadgimnazjalnych i obejmowały wykłady edukacyjne nt. czynników wpływających na pojawienie się chorób układu krążenia, podstawowych wiadomości o nadciśnieniu tętniczym, prawidłowego pomiaru ciśnienia i interpretacji wyników, prawidłowego poziomu cholesterolu we krwi oraz piramidy zdrowego żywienia, pokazy udzielania pierwszej pomocy w nagłych przypadkach.

Wykłady prowadzili lekarze specjaliści, pielęgniarki NZOZ Medycyny Szkolnej w Stargardzie Szczecińskim oraz Panie z Zespołu ds. nieletnich i patologii Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie Szczecińskim i Zespołu ds. promocji zdrowia w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Stargardzie Szczecińskim. W ramach profilaktyki chorób układu krążenia ogłaszano konkursy dla młodzieży szkolnej z atrakcyjnymi nagrodami.

Podsumowaniu powiatowych obchodów Światowego Dnia Serca, towarzyszyły akcje profilaktyczno - edukacyjne oraz artystyczne tj.: zorganizowano profilaktyczno – edukacyjne stoiska, gdzie można było znaleźć ciekawe materiały edukacyjne nt. zdrowego żywienia, walki ze stresem, ogólnych informacji o profilaktyce chorób układu krążenia i serca, przeprowadzono bezpłatne badania przesiewowe, występy artystyczne, wręczanie nagród laureatom konkursów.

O Światowym Dniu Serca

Światowy Dzień Serca to wydarzenie o randze międzynarodowej, odbywające się od 2000 roku w ponad 100 krajach na całym świecie. Zostało zaplanowane przez World Heart Federation z udziałem World Health Organization (WHO), UNESCO i UNICEF-u.

jest to prestiżowe wydarzenie, które ma na celu zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej chorób serca oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Co jest - sercowe łożyski?

Czy powiniemy walczyć ze stresem?
Nasze ciała nie sono stworzone do ciągłego życia w stresie. Stres jest naturalną reakcją na zagrożenie, która pomaga nam przetrwać trudne sytuacje. Jednak, jeśli stres jest zbyt silny i trwa zbyt długo, może przyczynić się do rozwoju chorób serca.

Czy warto przetestować ciśnienie w sklepach?
Wielu z nas nie wie, jakie jest nasze ciśnienie krwi. Warto przetestować swoje ciśnienie krwi w sklepie, aby dowiedzieć się, czy jest ono prawidłowe. Jeśli nie, warto skonsultować się z lekarzem.

Czy mniej zdrowe są smaki i smaczniejsze niż zdrowe?
Nasze ciała nie są stworzone do ciągłego spożywania smacznych, ale niezdrowych pokarmów. Warto pamiętać, że zdrowe jedzenie może być również smaczne. Warto przetestować swoje smaki i znaleźć zdrowe zamienniki.

Czy produkty light są lepsze niż zwykłe?
Wielu z nas nie wie, jakie jest nasze ciśnienie krwi. Warto przetestować swoje ciśnienie krwi w sklepie, aby dowiedzieć się, czy jest ono prawidłowe. Jeśli nie, warto skonsultować się z lekarzem.

Twój Świat, Twój Dom, Twoje Serce!

Zadbaj o swoje zdrowie!

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

Wszystkie działania miały na celu przede wszystkim uświadomienie młodym ludziom jak ważny dla naszego zdrowia i serca jest tryb życia, aktywność fizyczna, odpowiednie odżywianie oraz umiejętność radzenia sobie ze stresem.

Przy realizacji Powiatowych Obchodów Światowego Dnia Serca uczestniczyli z Powiatem Stargardzkim m.in.: Poradnia Diabetologiczna, działająca przy SP WZOZ Stargard Szczeciński, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stargardzie

Szczecińskim, Komenda Powiatowa Policji w Stargardzie Szczecińskim, NZOZ Medycyny Szkolnej w Stargardzie Szczecińskim, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe - Oddział w Stargardzie Szczecińskim oraz młodzież ponadgimnazjalna i szkolni koordynatorzy.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Stargardzkie Stowarzyszenie Wspierania Lecznictwa i Promocji Zdrowia „Zdrowie” realizowało zadanie publiczne w obszarze ochrony i promocji zdrowia, które polegało na przeprowadzeniu pogadank dla mieszkańców 4 gmin powiatu stargardzkiego (Ińsko, Kobylanka, Dolice, Gmina Stargard). Pogadanki prowadzone były z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej – cel: zwiększenie świadomości społeczeństwa w związku z zachorowalnością na choroby układu krążenia.

II. CEL OPERACYJNY

PROFILAKTYKA CHOROÓB NOWOTWOROWYCH

CHOROBY NOWOTWOROWE, ZARAZ PO CHOROBAH UKŁADU KRAZENIA, SA NAJPOWAŻNIEJSZYM I NARASTAJĄCYM PROBLEMEM. STANOWIĄ ONE DRUGĄ, CO DO WIELKOŚCI PRZYCZYNE UMIERALNOŚCI W POLSCE. WYKRYCIE TEJ CHOROBY, W PIERWSZYM JEJ STADIUM, JEST BARDZO CIĘŻKIE – CZĘSTO ZE WZGLĘDU NA BRAK OBJAWÓW. A WŁAŚNIE WCZESNE WYKRYCIE, DAJE DUŻE SZANSE NA WYLECZENIE. DLATEGO TAK BARDZO WAŻNE SĄ BADANIA PROFILAKTYCZNE, A PRZED E WSZYSTKIM ŚWIADOMOŚĆ SPOŁECZNA, ŻE NALEŻY JE WYKONYWAĆ.

POWIATOWY TYDZIEŃ WALKI Z RAKIEM I PROMOCJI ZDROWIA W LATACH 2009 – 2013

Powiatowy Tydzień Walki z Rakiem i Promocji Zdrowia na stałe wpisał się w kalendarz imprez prozdrowotnych realizowanych na terenie powiatu stargardzkiego. Corocznie Tydzień obchodzony był w miesiącu maju, jednakże zawsze trwał dłużej niż tytułowy „Tydzień”. Rozpoczął się tradycyjnym przemarszem ulicami miasta - z muzyką orkiestry dętej na czele. Obchodom Tygodnia patronował Starosta Stargardzki.

W obchody angażowały się wszystkie gminy Powiatu. Każda z gmin corocznie przygotowywała na swoim terenie, dla swoich mieszkańców, wiele różnorodnych przedsięwzięć, które służyć miały profilaktyce nowotworowej i promocji zdrowia. Organizowano konkursy: plastyczne, wokalne, recytatorskie oraz fotograficzne. Odbywały się zajęcia warsztatowe, wykłady i prelekcje o tematyce prozdrowotnej. Były zawody pływackie, wyścigi po zdrowie, turnieje sportowe i przemarsze dla zdrowia. Mieszkańcy gmin Powiatu mogli korzystać z bezpłatnych badań profilaktycznych.

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

W ramach Tygodnia odbywały się również Konferencje tematyczne, na których wystąpiło wielu wybitnych specjalistów (m.in.: prof.: Zbigniew Celewicz - Klinika Medycyny Matczyno-Płodowej i Ginekologii - PUM Szczecin, Wenancjusz Domagała - Klinika Patomorfologii – PUM w Szczecinie, Jan Lubiński - Zakładu Genetyki i Patomorfologii PUM w Szczecinie) z interesującymi wykładami. Przed Stargardzkim Centrum Kultury oraz na Rynku Staromiejskim można

było odwiedzać stoiska promujące zdrowie. Stowarzyszenie Amazonek "Stokrotka" prowadziło naukę samobadania piersi na fantomie, Polski Czerwony Krzyż - naukę pierwszej pomocy, Państwowa Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Stargardzie Szczecińskim zachęcała do profilaktyki zdrowotnej, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków wykonywało pomiary poziomu cukru i cholesterolu, firma Forte bezpłatnie badała słuch, a SP WZOZ w Stargardzie Szczecińskim udzielał porad w zakresie szkoły rodzenia.

W 2013 r. podczas obchodów Tygodnia Stargardzkie Stowarzyszenie Amazonek „Stokrotka” obchodziło jubileusz X- lecia działalności stowarzyszenia.

Tab. 1. Liczba badań profilaktycznych i porad lekarskich udzielonych mieszkańcom powiatu stargardzkiego w ramach Powiatowego Tygodnia Walki z Rakiem i Promocji Zdrowia w latach 2009 - 2013

	Mammo- grafia	Cytologia	CA 125	PSA	Poziom glukozy	Poziom cholesterolu	Ciśnienie tętnicze	Hemoglobina glikowana	Morfologia dla dzieci do 18 r.ż.	Badanie słuchu	Porada urologiczna
lata	liczba badań/porad										
2009	708	131	-	-	920	645	485	40	-	-	98
2010	589	112	200	130	2000	1000	2000	-	-	-	-
2011	508	221	-	-	554	393	508	-	-	99	-
2012	345	-	52	46	294	251	214	-	-	82	-
2013	667	-	100	100	620	275	608	-	311	118	-
Razem	2817	464	352	276	4388	2864	3815	40	311	299	98

źródło: opracowanie własne

W ramach Tygodnia mieszkańcy powiatu korzystali z możliwości przeprowadzenia bezpłatnych badań profilaktycznych. Badania odbywały się w ramach programów profilaktycznych finansowanych przez NFZ. Corocznie również badania sponsorowali: NZOZ Medis, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków w Stargardzie Szczecińskim, firma Forte, samorządy gminne oraz Powiat Stargardzki.

Przy realizacji Powiatowego Tygodnia Walki z Rakiem i Promocji Zdrowia uczestniczyli m.in.:

- Stargardzkie Stowarzyszenie Amazonek „Stokrotka”;
- Powiat Stargardzki;
- Samodzielny Publiczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Stargardzie Szczecińskim;
- gminy Powiatu Stargardzkiego;
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stargardzie Szczecińskim,
- Komenda Powiatowa Policji;

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

- Stargardzkie Stowarzyszenie Wspierania Lecznictwa i Promocji Zdrowia „Zdrowie” ;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Medycyny Szkolnej w Stargardzie Szczecińskim;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDIS w Stargardzie Szczecińskim;
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków w Stargardzie Szczecińskim;
- Placówki Rejonowe PCK w Stargardzie Szczecińskim;
- Zachodniopomorskie Centrum Onkologii w Szczecinie;
- Stargardzkie Centrum Kultury;
- NZOZ „Zachód” w Stargardzie Szczecińskim.

„MAM HAKA NA RAKA”

CELEM PROGRAMU JEST ZAANGAŻOWANIE MŁODYCH LUDZI W STWORZENIE KAMPANII SPOŁECZNEJ, KTÓRA BĘDZIE PROMOWAŁA PROFILAKTYKĘ NOWOTWOROWĄ. GŁÓWNYM ZADANIEM POSTAWIONYM PRZED UCZNIAMI JEST PROPAGOWANIE POSTAW PROZDROWOTNYCH SKIEROWANYCH DO ICH NAJBLIŻSZEGO OTOCZENIA. DZIĘKI REALIZOWANYM AKCJOM MŁODZI LUDZIE MOGĄ REALNIE WPŁYNAĆ NA NASTAWIENIE POLAKÓW WOBEC CHOROÓB NOWOTWOROWYCH – MOGĄ SPRAWIĆ, ŻE DOROŚLI PRZESTANĄ UCIEKAĆ OD PROBLEMU, A ZAMIĄST TEGO ZACZNĄ ZAPOBIEGAĆ CHOROBOM POPRZECZ ODPOWIEDNIA PROFILAKTYKĄ. PROGRAM, REALIZOWANY RÓWNOLEGLE DO ROKU SZKOLNEGO, MA CHARAKTER CYKLICZNY. KAŻDA Z EDYCJI DEDYKOWANA JEST INNEMU NOWOTWOROWI.

Powiat Stargardzki co roku wspierał młodzież naszych szkół, która czynnie włączała się w akcję ogólnopolską „Mam Haka na Raka” (druk ulotek, zakup specjalnie na tę akcję oznakowanych koszulek powiatowych oraz balonów). W ramach programu organizowano Dzień Hakowicza, stoiska edukacyjne, prelekcje z prezentacją multimedialną, zbierano podpisy popierające akcję.

W ramach realizacji celu – Profilaktyka chorób nowotworowych, Powiat Stargardzki w październiku 2013 r. współfinansował wspólnie ze Stargardzkim Stowarzyszeniem Amazonek „Stokrotka”, spektakl teatralny – monodram „Lewa, wspomnienie prawej” – wg dzienników Krystyny Kofty. Spektakl przedstawiał rok z życia kobiety, które zachorowała na raka piersi. W ciągu roku przeżyła mastektomię, bolesną chemioterapię i powrót do zdrowia – życia. W rolę głównej bohaterki monodramu wcieliła się Teresa Stępień Nowicka, aktorka Teatru im. Wilhelma Horzycy w Toruniu. Główną ideą spektaklu było zachęcanie mieszkanek Powiatu Stargardzkiego do zgłaszania się na badania mammograficzne.

DZIEŃ DAWCY SZPIKU

W POLSCE, CO GODZINĘ STAWIANA JEST KOMUŚ DIAGNOZA: NOWOTWÓR KRWI, CZYLI BIAŁACZKA. DLA WIELU CHORYCH JEDYNA SZANSA NA ŻYCIE JEST PRZESZCZEPIONIE SZPIKU OD DAWCY NIESPOKREWNIONEGO. CHOROZY NA BIAŁACZKĘ LUB INNE NOWOTWORY KRWI NAJWIĘKSZE SZANSE NA ZNALEZIENIE ZGODNEGO DAWCY SZPIKU MAJĄ WŚRÓD OSÓB POCHODZĄCYCH Z TEGO SAMEGO TERENU CO PACJENT.

Powiat Stargardzki w latach 2011–2013 przyłączał się również i był jednocześnie współorganizatorem „Dnia Dawcy Szpiku w Stargardzie Szczecińskim”. Akcje odbywały się w I LO w Stargardzie Szczecińskim oraz w Galerii Handlowej „STARÓWKA”, gdzie mieszkańcy powiatu stargardzkiego rejestrowali się jako potencjalni dawcy szpiku.

Na wszystkich uczestników akcji czekało mnóstwo niespodzianek. Odbywały się występy taneczne, wokalne, pokazy FIRE SHOW. Imprezy wspierali również motocykliści. Podczas akcji można było odwiedzić stoiska PCK, PSSE, Komendy Powiatowej Policji, Powiatowego Rzecznika Konsumentów oraz Stowarzyszenia Miłośników Kolei Drezynowych.

Zapraszano wielu wyjątkowych gości, tj. osoby, które otrzymały szpik od niespokrewnionego dawcy oraz ludzi, którzy zostali dawcami.

Dzięki tym akcjom, blisko **1300 osób** przyłączyło się do walki z białaczką, a tym samym ratowania życia innych - rejestrując się w bazie dawców szpiku kostnego. Wśród tych nich 3 osoby przechodzą wstępną kwalifikację na zostanie dawcą dla swojego genetycznego bliźniaka.

III. CEL OPERACYJNY

PROFILAKTYKA POWIKŁAŃ CUKRZYCY

CUKRZYCA JEST DZIŚ JEDNA Z NAJPOWSZECHNIEJ WYSTĘPUJĄCYCH CHOROBY NIE TYLKO W POLSCE, ALE RÓWNIEŻ NA ŚWIECIE. ZNACZĄCY WZROST ZACHOROWAŃ NA TĘ CHOROBE UPRAWNIA DO UZNANIA JEJ ZA EPIDEMIE XXI WIEKU.

OCENIA SIĘ, ŻE W POLSCE NA CUKRZYCĘ CHOROJE PONAD 2 MILIONY OSÓB. CUKRZYCA JEST CHOROBA METABOLICZNA, CHARAKTERYZUJĄCA SIĘ PODWYŻSZONYM STĘŻENIEM GLUKOZY WE KRWI. TRWALE PODWYŻSZONY CUKIER WYWOŁUJE SZEREG ZABURZEŃ METABOLICZNYCH, A ONE PROWADZĄ DO USZKODZENIA NEREK, SERCA, SIĄTKÓWKI OKA. POZA TYM CUKRZYCY ZAPADAJĄ NA CHOROBY UKŁADU KRAŻENIA ZNACZNIE CZĘŚCIEJ, NIŻ POZOSTAŁA CZĘŚĆ POPULACJI.

POWIATOWE OBCHODY ŚWIĄTOWEGO DNIA WALKI Z CUKRZYCĄ

Powiat Stargardzki co roku przy współdziałaniu Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków oraz Poradni Diabetologicznej działającej w SP WZOZ Stargard Szczeciński organizował Powiatowe Obchody Światowego Dnia Walki z Cukrzycą. W holu budynku Starostwa Powiatowego przeprowadzane były bezpłatne pomiary poziomu cukru we krwi oraz ciśnienia tętniczego. Każdy chory mógł wymienić swój „stary” glukometr na nowoczesny sprzęt. Było wiele bezpłatnych materiałów wydawniczych: dzienniczki samokontroli, dieta dla osoby chorującej na cukrzycę typu 2, cukrzyca a nadciśnienie tętnicze, powikłania cukrzycy, zdrowe żywienie w cukrzycy i wiele innych.

W sali konferencyjnej odbywały się wykłady tematyczne dotyczące prawidłowej diety, odpowiedniej edukacji, świadomości społeczeństwa odnośnie przyczyn cukrzycy, jej objawów, sposobów leczenia choroby i powikłań z nią związanych. W wykładach oprócz zaproszonych gości, udział mógł wziąć każdy, kto wyraził taką wolę.

W 2013 r. obchody Światowego Dnia Walki z Cukrzycą połączone były z udziałem Powiatu w ogólnopolskiej kampanii „10 000 KROKÓW DALEJ OD CUKRZYCY”. Obchody rozpoczęto przemarszem – przy dźwiękach orkiestry dętej - ulicami miasta Stargardu Szczecińskiego.

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

Finał odbył się w Stargardzkim Centrum Kultury. Podczas uroczystości zaproszeni goście wysłuchali wystąpienia Konsultanta Wojewódzkiego w dziedzinie Diabetologii pani Liliany Majkowskiej. Diabeteatr z Konina zaprezentował spektakl pt. „Z pamiętnika Anioła” przedstawiający życie młodej osoby chorej na cukrzycę. Osoby zaangażowane w działalność diabetologiczną otrzymały stosowne odznaczenia.

Warto wspomnieć, że w 2013 r. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków w Stargardzie Szczecińskim obchodziło również swój jubileusz 50 – lecie działalności.

IV. CEL OPERACYJNY

ZMNIĘSZENIE ROZPOWSZECHNIANIA PALENIA TYTONIU

PALENIE TYTONIU JEST NAJWAŻNIEJSZĄ USUWALNĄ PRZYCZYNĄ ŚMIERCI WSPÓŁCZESNEGO CZŁOWIEKA. WEDŁUG ŚWIATOWEJ ORGANIZACJI ZDROWIA (WHO) W POLSCE PALI TYTOŃ 38% DOROŚŁYCH MĘŻCZYZN I 25,6% KOBIEC. DUŻO OBAW BUDZI ZJAWISKO OBNIŻANIA SIĘ WIEKU NAŁOGOWYCH PALĄCZY. ZA GRUPĘ SZCZEGÓLNIENIE NARAŻONĄ NA ROZWÓJ REGULARNEGO PALENIA UZNAJE SIĘ MŁODZIEŻ W WIEKU 15 – 19 LAT. U PALĄCZY CZĘŚCIEJ ROZWIJAJĄ SIĘ NOWOTWORY ZŁOŚLIWE NIE TYLKO UKŁADU ODDECHOWEGO, ALE TEŻ POKARMOWEGO I NEREK. PALENIE TYTONIU JEST OBOK NADCIŚNIENIA TĘTNICZEGO NAJWAŻNIEJSZYM CZYNNIKIEM RYZYKA UDARU MÓZGU. PALĄCY PAPIEROSY NARAŻAJĄ NIE TYLKO SIEBIE, ALE RÓWNIEŻ OSOBY ZE SWOJEGO NAJBLIŻSZEGO OTOCZENIA (TZW. BIERNYCH PALĄCZY). BIERNE WDYCHANIE DYMU TYTONIOWEGO WYWIERA SZCZEGÓLNIENIE NIEKORZYSTNY WPŁYW NA UKŁAD KRAŻENIA U DZIECI.

POWIAT STARGARDZKI WOLNY OD TYTONIU

„Odświeżamy nasze miasta - TOB3CITIES”

W 2012 r. Starosta Stargardzki wyraził poparcie dla projektu „Odświeżamy nasze miasta TOB3CIT (Tobacco Free Cities)”, podpisał akt intencyjny w tej sprawie i tym samym, Powiat Stargardzki wszedł w skład ogólnopolskiej koalicji samorządów i instytucji walczących z nałogiem tytoniowym.

Corocznie w ramach ŚWIATOWEGO DNIA RZUCANIA PALENIA, organizowane były konkursy plastyczne dla młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu powiatu stargardzkiego, wystawa fotograficzna WHO pt. „Siła Komunikacji Antytytoniowej” i stoiska informacyjne – edukacyjne w centrach handlowych.

W celu zmniejszenia rozpowszechniania palenia tytoniu wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu, we współpracy z przedstawicielkami: Państwowej Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Stargardzie Szczecińskim i Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie Szczecińskim podejmowano działania z zakresu profilaktyki nikotynizmu i konsekwencji prawnych wobec nieletnich, których celem było promowanie zdrowego stylu życia - wolnego od nałogu palenia wyrobów tytoniowych, kształtowanie asertywnych zachowań wobec palenia tytoniu oraz promowanie mody na niepalenie.

V. CEL OPERACYJNY

ZMNIEJSZANIE I ZMIANA STRUKTURY SPOŻYCIA ALKOHOŁU ORAZ ZMNIEJSZENIE SZKÓD ZDROWOTNYCH SPOWODOWANYCH ALKOHOŁEM

ALKOHOŁ JEST PRZYCZYNA WIELU RÓŻNORODNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZDROWOTNYCH, KTÓRYCH ROZPOWSZECHNIENIE JEST ŚCIŚLE ZWIĄZANE Z WIELKOŚCIĄ SPOŻYCIA. DO PICIA WYROBÓW BROWARNIKÓW PRZYNAJĘ SIĘ W POLSCE 72 % KOBIET I AŻ 91 % MĘCZYZN. ŚREDNIE SPOŻYCIE PIWA W NASZYM KRAJU JEST JEDNYM Z WYŻSZYCH W EUROPIE. NATOMIAST Z DANYCH GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO WYNIKA, ŻE USTABILIZOWAŁO SIĘ SPOŻYCIE WÓDEK, LIKIERÓW I INNYCH WYSOKOPROCENTOWYCH NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH. W PRZELICZENIU NA LITRY 100-PROCENTOWEGO ALKOHOŁU BYŁO TO W 2011 R. - 3,3 L.

WŚRÓD NAJMŁODSZYCH (PRZEDZIAŁ WIEKOWY 18-24 LATA) ALKOHOŁ SPOŻYWA 49 NA 50 OSÓB, WŚRÓD LUDZI POWYŻEJ 60. ROKU ŻYCIA NAPOJÓW NIE SPOŻYWA WIĘCEJ, NIŻ CO CZWARTA OSOBA.

SZACUJE SIĘ, ŻE W POLSCE OSOBY UZALEŻNIONE STANOWIĄ PONAD 10% SPOŁECZEŃSTWA, A PO ALKOHOŁ SIĘGAJĄ CORAZ MŁODSI LUDZIE.

REALIZACJA ZADANIA PUBLICZNEGO W ZAKRESIE ZWIĘKSZANIA WIEDZY I ŚWIADOMOŚCI O SZKODLIWOŚCI ALKOHOŁU

Powiat Stargardzki w latach 2009 – 2013 powierzał realizację zadania publicznego w obszarze ochrony i promocji zdrowia, w zakresie zwiększenia wiedzy i świadomości o szkodliwości alkoholu organizacji pozarządowej w formie konkursowej lub pozakonkursowej.

Realizatorem zadania był Stargardzki Klub Abstynenta „ALA”. Zadanie realizowane było w formie zajęć edukacyjnych (wykład oraz ćwiczenia praktyczne) dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, dla których powiat stargardzki jest organem prowadzącym. Przez 5 lat w 325 spotkaniach uczestniczyło 8 120 uczniów oraz 185 rodziców.

Podczas wykładów omawiana była problematyka: wpływu alkoholu na psychofizyczne zachowanie człowieka, wpływu alkoholu na funkcjonowanie percepcji kierowcy i zagrożenia z tym związane; przyczyn i konsekwencji spożycia alkoholu; uzależnienia od alkoholu i sposobów radzenia sobie z tym problemem, skutków alkoholizmu dla najbliższego otoczenia osoby uzależnionej oraz pomocy osobom uzależnionym. Na zajęciach praktycznych młodzież ćwiczyła umiejętność odmawiania picia alkoholu, umiejętność skutecznego radzenia sobie ze stresem, jak również umiejętność szukania pomocy w rozwiązywaniu życiowych problemów.

W trakcie zajęć przeprowadzono również wśród młodzieży badanie ankietowe nt. skutków picia alkoholu.

„DZIECKO Z FAS/FASD – SPECYFIKA FUNKCJONOWANIA”

W 2012 r. w ramach Światowego Dnia FAS– mającego na celu uświadomienie przyszłym matkom skutków picia alkoholu, w Starostwie Powiatowym odbył się wykład pt.: „Dziecko z FAS/FASD– specyfika funkcjonowania”, przeprowadzono również warsztaty dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Młodzież, uświadomiona zastała nt. skutków picia alkoholu w czasie ciąży, jego wpływu na rozwój płodu, a w przyszłości – na możliwy, nieprawidłowy rozwój dziecka. Warsztaty prowadziła Pani Agnieszka Jäger - trener programu terapeutyczno - edukacyjnego FASD z Ośrodka Wsparcia i Szkolenia FASD.

OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Zadanie powiatu realizowane w latach 2009 -2013 (na podstawie umowy w ramach otwartego konkurs ofert) przez Placówkę Centrum Socjalnego Caritas w Stargardzie Szczecińskim przy ul. Krasieńskiego 19. Z zabezpieczonych dla mieszkańców powiatu miejsc, korzystały osoby będące ofiarami przemocy domowej oraz uzależnione od alkoholu. Osoby te otrzymywały pomoc w uregulowaniu spraw socjalnych, bytowych i administracyjnych oraz w podjęciu pracy zarobkowej. Osobom potrzebującym udzielano szybkiej pomocy psychologicznej, prawnej oraz doradztwa pedagogicznego i socjalnego.

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

VI. CEL OPERACYJNY

OGRANICZENIE UŻYWANIA INNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH I ZWIĄZANYCH Z TYM SZKÓD ZDROWOTNYCH

JAK WIADOMO, CZŁOWIEK MOŻE UZALEŻNIĆ SIĘ NIE TYLKO OD ALKOHOŁU, ALE RÓWNIEŻ OD INNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH. SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE TO SUBSTANCJE CHEMICZNE ODDZIAŁUJĄCE NA CENTRALNY UKŁAD NERWOWY - BEZPOŚREDNIO WPŁYWAJĄC NA FUNKCJE MÓZGU, CZEGO EFEKTEM SĄ CZASOWE ZMIANY POSTRZEGANIA, NASTROJU, ŚWIADOMOŚCI I ZACHOWANIA. UŻYWANIE WIELU Z TYCH SUBSTANCJI (NARKOTYKI, DOPALACZE) MOŻE DOPROWADZIĆ DO NAŁOGU I UZALEŻNIENIA ORAZ WYRZĄDZIĆ ZNACZNE SZKODY ZDROWOTNE.

REALIZACJA ZADANIA PUBLICZNEGO W ZAKRESIE UŻYWANIA SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH INNYCH NIŻ ALKOHOŁ I ZWIĄZANYCH Z TYM SZKÓD ZDROWOTNYCH

Powiat Stargardzki w latach 2010 - 2012 ogłaszał otwarte konkursy ofert na realizację zadania publicznego w obszarze ochrony i promocji zdrowia, polegającego na opracowaniu i realizacji programu edukacyjno - profilaktycznego dla uczniów klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu stargardzkiego, w zakresie używania substancji psychoaktywnych innych niż alkohol i związanych z tym szkód zdrowotnych.

Corocznie decyzją Zarządu Powiatu Stargardzkiego, program opracowywał i realizował Zachodniopomorski Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” z siedzibą w Szczecinie.

W ramach Programu przeprowadzono wykłady i warsztaty dla uczniów wszystkich klas pierwszych Zespołu Szkół Nr 1, Zespołu Szkół Nr 2 i Zespołu Szkół Nr 5 oraz I LO i II LO w Stargardzie Szczecińskim, podnoszące ich wiedzę w zakresie szkodliwości używania substancji psychoaktywnych. W Programie udział wzięło łącznie 952 uczniów.

Dzięki warsztatom i wykładom zwiększyła się własna świadomość ich uczestników (uczniów), że „branie” narkotyków jest sprzeczne z systemem wartości większości młodych ludzi. Młodzież otrzymała rzetelną wiedzę na temat konsekwencji zażywania narkotyków (również tylko okazjonalnie), na temat własnej odpowiedzialności za jakość życia oraz poczucia wpływu na swoje życie.

POWIATOWE OBCHODY ŚWIĄTOWEGO DNIA WALKI Z AIDS

W dniu 1 grudnia obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Walki z HIV/AIDS i właśnie z tej okazji co roku Powiat Stargardzki wspólnie z Państwową Powiatową Stacją Sanitarno - Epidemiologiczną w Stargardzie Szczecińskim i Komendą Powiatową Policji w Stargardzie Szczecińskim organizował prelekcje profilaktyczno - edukacyjne dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych oraz ich wychowawców i pedagogów szkolnych, prezentacje multimedialne oraz koncerty profilaktyczne. Poruszano tematy z zakresu profilaktyki HIV/AIDS, ryzykownych zachowań seksualnych wśród młodzieży. Corocznym spotkaniom i warsztatom towarzyszyły następujące hasła: „Nauczmy się żyć bez ryzyka”, „Młodzież we współczesnym świecie –

świat a narkotyki”.

Celem prowadzonych przedsięwzięć było zwrócenie uwagi młodym ludziom na problem HIV/AIDS, wczesną diagnostykę w kierunku zakażeń wirusem oraz zaprzestanie dyskryminacji osób zakażonych wirusem HIV, bądź chorych na AIDS. Młodzież otrzymała materiały profilaktyczno – edukacyjne.

ŚWIĄT ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH- w ramach realizacji powyższego celu, corocznie starano się poruszać problem zażywania substancji psychoaktywnych i uzależnień wśród młodzieży na warsztatach i spotkaniach edukacyjnych dla kadry pedagogicznej szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu powiatu stargardzkiego. Prelekcje prowadzili przedstawiciele Policji oraz PSSE. Poruszano problemy zażywania środków psychoaktywnych w tym tzw. dopalaczy wśród młodzieży oraz uzależnienia.

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

VII. CEL OPERACYJNY

WSPIERANIE ROZWOJU I ZDROWIA FIZYCZNEGO ORAZ PSYCHOSPOŁECZNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ DOROSŁYCH: - POPRAWA SPOSOBU ŻYWIENIA - ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ

W POLSCE, JAK RÓWNIEŻ W INNYCH KRAJACH ROZWIJAJĄCYCH SIĘ I ROZWINIĘTYCH, ZWIĘKSZA SIĘ LICZBA ZACHOROWAŃ NA PRZEWLEKŁE CHOROBY NIEZAKAŻNE. NAJWAŻNIEJSZYMI CZYNNIKAMI RYZYKA PRZYPADKU TYCH CHOROÓB SA: WYSOKIE CIŚNIENIE KRWI, WYSOKIE STĘŻENIE CHOLESTEROLU W SUROWICY, DO CZEGO Z KOLEI PRZYCZYNIAJĄ SIĘ: ZBYT MAŁE SPOŻYCIE OWOCÓW I WARZYW, NADWAGA I OTYŁOŚĆ ORAZ BRAK AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ. POLSKIE SPOŁECZEŃSTWO CECHUJE NISKA AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA. SZACUJE SIĘ, ŻE ZALEDWIE OKOŁO 30% DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ 10% DOROSŁYCH UPRAWIA FORMY RUCHU, KTÓRYCH RODZAJ I INTENSYWNOŚĆ OBCIĄŻEŃ WYSŁĘKOWYCH ZASPOKAJAJĄ POTRZEBY FIZJOLOGICZNE ORGANIZMU. JAK WYNIKA Z ANALIZ, PODSTAWOWĄ PRZYCZYNĄ TAKIEGO STANU RZECZY JEST NISKA ŚWIADOMOŚĆ W ZAKRESIE POTRZEB SPORTU I REKREACJI.

REALIZACJA ZADANIA PUBLICZNEGO W ZAKRESIE PODNIESIENIA ŚWIADOMOŚCI ZDROWOTNEJ SPOŁECZEŃSTWA, W TYM ROZPOWSZECHNIANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA I MOŻLIWOŚCI ODDZIAŁYWANIA NA WŁASNE ZDROWIE

Powiat Stargardzki w latach 2009 - 2013 ogłaszał otwarte konkursy ofert na realizację zadania publicznego w obszarze ochrony i promocji zdrowia, w zakresie podniesienia świadomości zdrowotnej społeczeństwa, w tym rozpowszechniania zdrowego stylu życia i możliwości oddziaływania na własne zdrowie - zwiększenie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży pn.: "Wspieranie rozwoju i zdrowia fizycznego oraz psychospołecznego dzieci i młodzieży".

Corocznie decyzją Zarządu Powiatu Stargardzkiego, program opracowywał i realizował Międzyszkolny Klub Sportowy "NEPTUN" w Stargardzie Szczecińskim.

Głównym celem realizacji zadania było - „Kształtowanie prawidłowej postawy ciała wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu powiatu stargardzkiego z wadami postawy”. Przez pięć lat realizacji zadania, Programem zostało objętych łącznie 322 uczniów, uczestniczących w pozaszkolnych zajęciach korekcyjnych w liczbie 246, odbywających się na pływalni w Gimnazjum Nr 4 w Stargardzie Szczecińskim. W ramach programu przeprowadzano także pogadanki dla rodziców nt. korekcji wad postawy oraz potrzeby samokontroli i przyjmowania właściwej postawy ciała przez dzieci.

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

REALIZACJA ZADANIA PUBLICZNEGO W ZAKRESIE NAUKI UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY W NAGŁYCH PRZYPADKACH ZAGROŻENIA ŻYCIA I ZDROWIA

W 2011 r. oraz w 2012 r. Powiat Stargardzki ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego w obszarze ochrony i promocji zdrowia, w zakresie nauki udzielania pierwszej pomocy. Realizatorem zadania było stowarzyszenie WOPR Oddział w Stargardzie Szczecińskim. Zadanie realizowane było - dla uczniów I LO i II LO oraz Zespołu Szkół

Budwołano – Technicznych w Stargardzie Szczecińskim - w dwóch etapach. W pierwszym etapie przeszkolono łącznie 300 uczniów w zakresie udzielania pierwszej pomocy, spośród których wyłoniono 35 uczestników, którzy zakwalifikowali się do odbycia dalszych szkoleń z zakresu ratownictwa, tj. kurs na kartę pływacką, ratownika WOPR, operatora AED umożliwiających nabycie umiejętności udzielania pierwszej pomocy oraz używania sprzętu ratowniczego. Na uroczystych spotkaniach podsumowujących realizację projektów, wszyscy certyfikowani uczestnicy kursów przeszli chrzest, złożyli ślubowanie i odebrali legitymacje młodszego ratownika WOPR.

HONOROWE KRWIODAWSTWO - w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu

stargardzkiego, pod honorowym patronatem Starosty Stargardzkiego – Waldemara Gila, w latach 2009 - 2013 prowadzono akcje poboru krwi pn.: „Młodzieżowy Dar Krwi”, „Młoda krew ratuje życie” - organizowane przez Rejonową Radę Honorowych Dawców Krwi Polskiego Czerwonego Krzyża w Stargardzie Szczecińskim. Akcje te, poza wymiarem rzeczowym, kształtowały wrażliwość młodych ludzi, ich zaangażowanie i odpowiedzialność za los drugiego człowieka.

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

W 2011 r. w celu **PROPAGOWANIA HONOROWEGO KRWIODAWSTWA** na podstawie umowy w ramach otwartego konkurs ofert, Zachodniopomorski Zarząd Okręgowy PCK w Szczecinie przeprowadził pogadanki wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych powiatu (I LO, II LO, ZS Nr 1, ZS Nr 2 oraz ZS Budowlano-Technicznych). Wydane zostały także materiały promocyjno – edukacyjne. W programie uczestniczyło 3022 uczniów.

W ramach powyższego celu prowadzono również akcje informacyjne dotyczące transplantacji organów. W 2010 r. w Starostwie Powiatowym odbyła się konferencja pn. „**Transplantacja – jestem na TAK**”, na której poruszano zagadnienia dotyczące dawstwa, słuchacze poznali opinię Kościoła Katolickiego dotyczącą transplantacji narządów oraz tkanek. Natomiast w 2011 r. w Zespole Szkół nr 2 w Stargardzie Szczecińskim odbyła się wojewódzka inauguracja ogólnopolskiej akcji edukacyjnej poświęconej transplantacji. Jako pierwsza szkoła w naszym województwie - ZS nr 2 włączył się w realizację programu: „**Transplantacja – jestem na TAK**”. Program zakłada stworzenie interdyscyplinarnego forum omawiającego temat dawstwa narządów i transplantacji w ramach współpracy nauczycieli różnych przedmiotów.

W ramach wspierania rozwoju i zdrowia fizycznego oraz psychospołecznego dzieci i młodzieży oraz dorosłych w latach 2009 -2013 organizowano **Zawody sportowe i turystyczne** we współpracy z organizacjami pozarządowymi, klubami sportowymi, jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi instytucjami.

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

ZDROWIE FIZYCZNE I PSYCHICZNE SĄ ŚCIŚLE ZE SOBĄ POWIĄZANE. NIE MOŻNA MÓWIĆ O PEŁNI ZDROWIA, WYŁĄCZAJĄC SAMOPOCZUCIE – NIE MA ZDROWIA BEZ ZDROWIA PSYCHICZNEGO. ŚWIATOWA ORGANIZACJA ZDROWIA (WHO) DEFINIUJE ZDROWIE PSYCHICZNE JAKO STAN DOBREGO SAMOPOCZUCIA, W KTÓRYM CZŁOWIEK WYKORZYSTUJE SVOJE ZDOLNOŚCI, MOŻE RADZIĆ SOBIE ZE STRESEM W CODZIENNYM ŻYCIU, MOŻE WYDAJNIE I OWOCNIE PRACOWAĆ ORAZ JEST W STANIE WNIĘŚĆ WKŁAD W ŻYCIE DANEJ WSPÓLNOTY.

POWIATOWE OBCHODY ŚWIATOWEGO DNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego obchodzone co roku miały na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zdrowia psychicznego, a także propagowanie szerokiej dyskusji na temat zaburzeń psychicznych. Każdego roku poruszano inny temat związany ze zdrowiem psychicznym: „Zdrowie psychiczne w podstawowej opiece zdrowotnej – wzmacnianie leczenia i promowanie zdrowia psychicznego”, „Różne oblicza stresu - teoria i praktyka”, „Depresja dzieci i młodzieży”, „Jak zachować zdrowie psychiczne i fizyczne w dojrzałym wieku”, „Po pierwsze zadbaj o siebie – jak zaopiekować się sobą będąc opiekunem osoby starszej”. W ramach obchodów odbywały się wykłady skierowane do kadry

zarządzającej średnich i dużych przedsiębiorstw, burmistrzów i wójtów gmin z terenu powiatu, szefów instytucji publicznych. Słuchaczami byli również psychologowie, pedagodzy, nauczyciele i osoby na co dzień pracujące z dziećmi i młodzieżą oraz osoby będący opiekunami osób starszych. Prelegentami byli psychologowie, psychoterapeuci z Ośrodkiem Psychoterapii i Szkoleń "Pracownia", w ramach którego prowadzona jest Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych, Dzieci i Młodzieży w Stargardzie Szczecińskim.

Ponadto specjaliści przeprowadzili również wykłady dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych w tematach „Moja kobiecość. Moja męskość”, „Jak uczyć się efektywnie?”, „Być z innymi i pozostać sobą”. Poruszano zagadnienia dotyczące praw człowieka, umiejętności wyrażania własnych myśli, potrzeb i uczuć, wchodzenia w dorosłość. Na zakończenie każdego wykładu odbyły się dyskusje, przeprowadzane były ciekawe ćwiczenia i testy psychologiczne.

VIII. CEL OPERACYJNY

WSPIERANIE ZADAŃ PREWENCYJNYCH POPRZEZ DOSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY SAMODZIELNEGO PUBLICZNEGO ZESPOŁU ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W STARGARDZIE SZCZECIŃSKIM

Powiat Stargardzki jest podmiotem tworzącym dla Samodzielnego Publicznego Wielospecjalistycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Stargardzie Szczecińskim. W Programie Zdrowotnym na lata 2009-2013 założono:

- 1) pozyskanie środków zewnętrznych na dostosowanie pomieszczeń i zakup nowej aparatury i sprzętu medycznego,
- 2) wykonanie remontu i modernizacji tych pomieszczeń oraz zakup sprzętu i aparatury medycznej.

Prowadzone działania w 2009 r.:

Tab. 2. Działania finansowane z budżetu Powiatu Stargardzkiego w 2009 r.

LP.	PROWADZONE DZIAŁANIA	KOSZTY FINANSOWE PONIESIONE NA REALIZACJĘ ZADANIA PONIESIONE PRZEZ POWIAT
1.	Zakup Aparatu RTG z ramieniem C ze środków Ministerstwa Zdrowia i Powiatu Stargardzkiego – całkowity koszt 249 310 zł	130 593,05 zł
2.	Zakup aparatury medycznej w postaci aparatu z głowicą dopochwową do wykonywania badań USG ze środków PZU Życie SA i środków własnych SP ZZOZ – całkowity koszt 58 850 zł	-----
3.	Zakup Videogastroskopu kompatybilnego z posiadanym zestawem EVIS Exera II GIF-Q 165 dotacji z Gminy Dobrzany, ENERGO INWEST BROKER SA Toruń, PZU Szczecin, SP ZZOZ – całkowity koszt 67 567,29 zł	20 000 zł (dotacja celowa z Gminy Dobrzany)
4.	Aparat USG do badań dzieci darowizna Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – koszt całkowity ok. 200 000 zł	-----
5.	Sprzęt Rehabilitacyjny na potrzeby oddziału Rehabilitacyjnego Ośrodka oraz Przychodni Rehabilitacyjnej - koszt całkowity 643 494,71 zł	239 276 zł
6.	Zakup sprzętu i aparatury medycznej na potrzeby Oddziałów: Wewnętrznego, Mikrobiologii, Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz Apteki	235 630 zł (dotacja z miasta Stargardu Szczecińskiego)
7.	Kontynuacja inwestycji pn. „Pawilon Położniczo – Ginekologiczny i modernizacja Szpitala w Stargardzie Szczecińskim”, w tym: - modernizacja budynku głównego, - budowa nowej Izby Przyjęć z elementami SOR, - modernizacja części Oddziału Pediatrycznego, - modernizacja budynku administracji, - projekt budowlany oraz zagospodarowanie terenu z portiernią.	koszt całej inwestycji w latach 2008 – 2009 49 500 000 zł

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

Prowadzone działania w 2010 r.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. (Dz. U. Nr 213, poz. 1568) w sprawie wymagań, jakimi powinny odpowiadać - pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej – nałożony został na SP ZZOZ w Stargardzie Szczecińskim obowiązek dostosowania pomieszczeń do określonych wymagań, do końca 2012 r.

Oprócz tego należy spełniać wymagania wobec świadczeniodawców – określane w zarządzeniach Prezesa NFZ dla poszczególnych rodzajów umów, będących podstawowym zabezpieczeniem dla realizacji świadczeń opieki zdrowotnej.

Tab. 3. Działania finansowane z budżetu Powiatu Stargardzkiego w 2010 r.

LP.	PROWADZONE DZIAŁANIA	KOSZTY FINANSOWE PONIESIONE NA REALIZACJĘ ZADANIA PONIESIONE PRZEZ POWIAT
1.	Remont tomografu komputerowego	200 000,00 zł
2.	Dofinansowanie zakupu kardiomonitora – dotacja dla powiatu stargardzkiego przekazana przez Gminę Marianowo	5 000,00 zł

Prowadzone działania w 2011 r.

Tab. 4. Działania finansowane z budżetu Powiatu Stargardzkiego w 2011 r.

Lp.	Prowadzone działania	Koszty finansowe poniesione na realizację zadania poniesione przez powiat
1.	Dotacja celowa z budżetu powiatu stargardzkiego na 2011 r. na zadanie pn. „Remont i modernizacja III piętra Oddziału Rehabilitacji SP ZZOZ w Stargardzie Szczecińskim” (środki z dotacji udzielonej przez Gminę-Miasto Stargard Szczeciński)	332 594,37 zł

Prowadzone działania w 2012 r.

Dostosowanie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego SP WZOZ w Stargardzie Szczecińskim w zakresie sprzętu i aparatury do warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego (Dz. U. Nr 237, poz. 1420).

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

Tab. 5. Działania finansowane z budżetu Powiatu Stargardzkiego w 2012 r.

Lp.	Zadanie	Koszty finansowe poniesione na realizację zadania poniesione przez powiat
1.	<p>Dotacja celowa z budżetu powiatu stargardzkiego na 2012 r., w wysokości 250 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu sprzętu i aparatury medycznej na wyposażenie szpitalnego oddziału ratunkowego.</p> <p>W ramach dotacji zakupiono następujący sprzęt i aparaturę medyczną:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przewoźny ultrasonograf, 2) stół zabiegowy z lampą operacyjną, 3) aparat do znieczulenia z wyposażeniem stanowiska do znieczulenia, mobilny, 4) aparat do znieczulenia z wyposażeniem stanowiska do znieczulenia wraz z zestawem monitorującym, 5) kardiomonitor – zestaw do monitorowania czynności życiowych - szt. 6, 6) defibrylator z kardiowersją i opcją elektrostymulacji serca - szt. 2, 7) zestaw do szybkiego przetaczania płynów - szt. 2, 8) elektryczne urządzenie do ssania - szt. 2, 9) aparat do powierzchniowego ogrzewania pacjenta - szt. 2, 10) zestaw do trudnej intubacji - szt. 2, 11) respirator stacjonarny, 12) pompy infuzyjne - szt. 5, 13) przenośny zestaw resuscytacyjny z niezależnym źródłem tlenu i respiratorem transportowym, 14) defibrylator półautomatyczny, 15) wózki transportowo- obserwacyjne - szt. 4.	250 000,00 zł

Dzięki udzielonej dotacji z dniem 1 czerwca 2012 r., swoją działalność wznowił Szpitalny Oddział Ratunkowy.

EWALUACJA PROGRAMU I PODSUMOWANIE

Przedmiotowa informacja jest szczegółowym opracowaniem na temat **działań przeprowadzonych w latach 2009 - 2013** - w formie liczbowej oraz opisowej. Program Zdrowotny utworzony został w celu ustalenia kierunków działania Powiatu zmierzających do realizacji ustawowego zadania promocji i ochrony zdrowia.

Co roku inicjowano i promowano działania profilaktyczne zmierzające do ograniczenia czynników sprzyjających powstawaniu chorób stanowiących największe zagrożenie zdrowotne.

Realizowano projekty zdrowotne skierowane do różnych środowisk i grup wiekowych - w szczególności w zakresie zdrowego trybu życia, zmniejszenia ryzyka występowania chorób cywilizacyjnych i promocji zdrowia. Przeprowadzone działania promocyjne miały na celu zwiększenie świadomości odbiorców w zakresie określonych jednostek chorobowych oraz działania zmierzające do zachowania i ochrony zdrowia.

Przedmiotowy Program zakładał, że przyniesie on efekty zdrowotne w 2013 r. Ewaluacja opiera się jednak tylko na danych zebranych do 2011 r. i 2012 r., ponieważ GUS nie posiada jeszcze opracowanych danych zagregowanych za rok 2013.

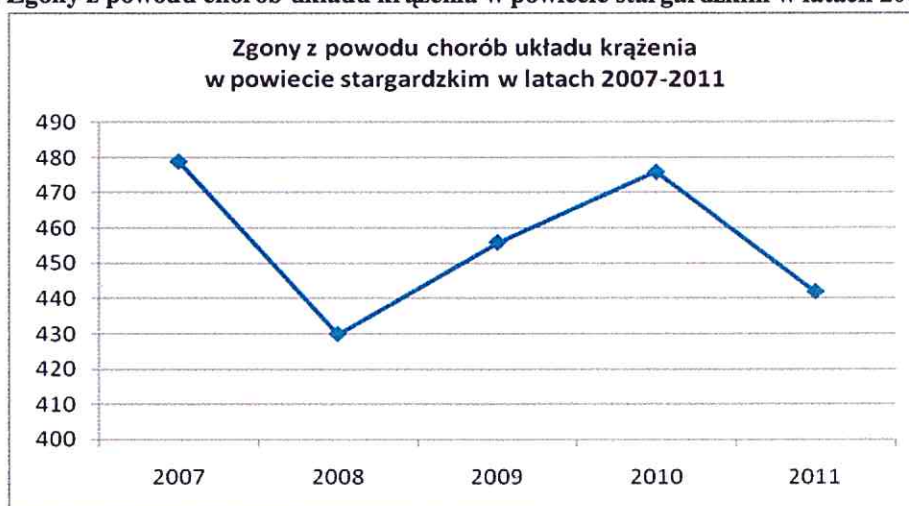
Należy zwrócić uwagę, że działania z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki mają charakter długofalowy i efekty w postaci poprawy wskaźników nie są zauważalne natychmiastowo, tylko w przeciągu kilku, a nawet kilkunastu lat i są uzależnione od ilości osób objętych profilaktyką.

Poniższe dane prezentują wybrane jednostki chorobowe w liczbach na przełomie ostatnich pięciu lat.

CHOROBY UKŁADU KRAŻENIA

W zakresie umieralności z powodu chorób układu krążenia w Polsce od kilku lat obserwuje się istotną poprawę. Po 2010 r. były one przyczyną około 45% wszystkich zgonów, podczas gdy w pierwszej połowie lat 90 - tych stanowiły około 52% ogółu. Wśród kobiet umieralność w wyniku chorób układu krążenia jest zdecydowanie wyższa.

Ryc. 5. Zgony z powodu chorób układu krążenia w powiecie stargardzkim w latach 2007 - 2011

źródło: opracowanie własne na podst. danych „Informatora statystycznego ochrony zdrowia województwa zachodniopomorskiego” za lata 2007-2011

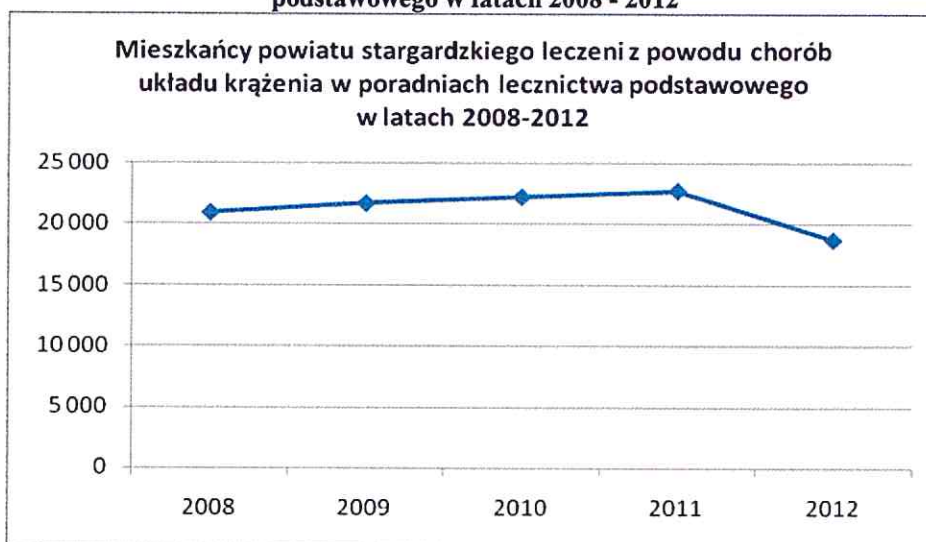

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

W powiecie stargardzkim w ostatnich latach z powodu chorób układu krążenia zmarło w 2007 r. – 479 osób, 2008 r. – 430 osób, w 2009 r. – 456 osób, w 2010 r. – 476 osób, natomiast w 2011 r. zmarło 442 osoby, tj. o 34 mniej niż w roku 2010 i o 37 mniej niż w roku 2007.

Po obserwowanym na przełomie badanych lat wzroście liczby zgonów z powodu chorób układu krążenia, po 2010 r. nastąpił znaczny ich spadek. Tym samym w 2011 r. wskaźnik na 1000 ludności wyniósł 36,6 (w 2010 r. – 39,9; w 2009 – 38,2).

Ryc. 6. Mieszkańcy powiatu leczeni z powodu chorób układu krążenia w poradniach lecznictwa podstawowego w latach 2008 - 2012

źródło: opracowanie własne na podst. danych „Informatora statystycznego ochrony zdrowia województwa zachodniopomorskiego” za lata 2008-2012

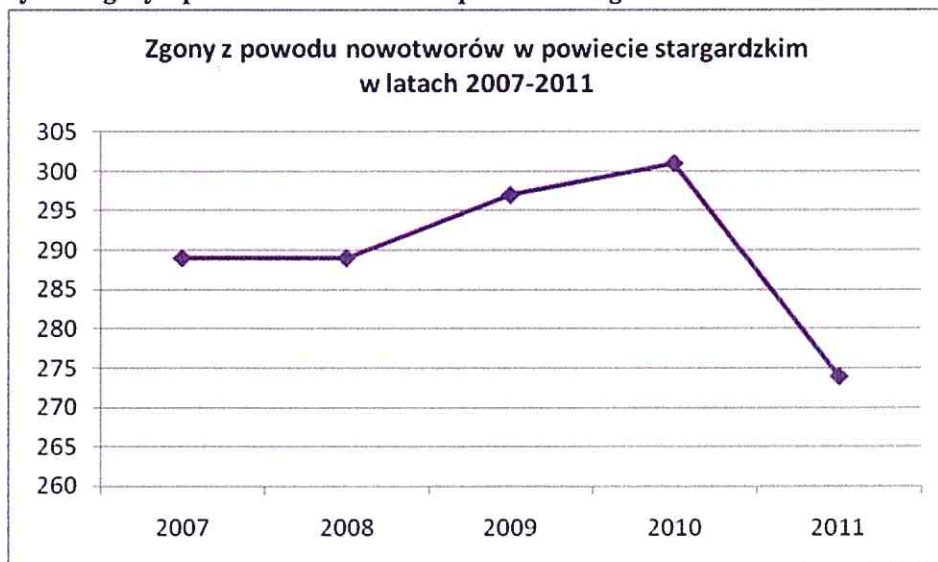
Z danych o liczbie pacjentów leczonych z powodu chorób układu krążenia w poradniach lecznictwa podstawowego wynika, że przez ostatnie pięć lat regularnie wzrastała ogólna liczba leczonych na poziomie powiatu, po 2011 r. zanotowano spadek tej liczby. Wzrost liczby leczonych mógł być spowodowany większą zapadalnością na choroby układu krążenia. Z drugiej jednak strony wzrost liczby leczonych może oznaczać częstszą oraz szybszą zgłaszalność do lekarzy.

CHOROBY NOWOTWOROWE

Niekorzystnym zjawiskiem jest obserwowany w Polsce wzrost liczby zgonów powodowanych chorobami nowotworowymi, przy jednoczesnym wzroście liczby nowych zachorowań. W 1990 r. nowotwory złośliwe były przyczyną prawie 19% zgonów, w 2000 r. stanowiły 23%, a w 2011 – 24,6% wszystkich przyczyn, co oznacza, że aktualnie co czwarty zgon jest wynikiem choroby nowotworowej (wśród mężczyzn stanowią 26%, wśród kobiet – prawie 23%).

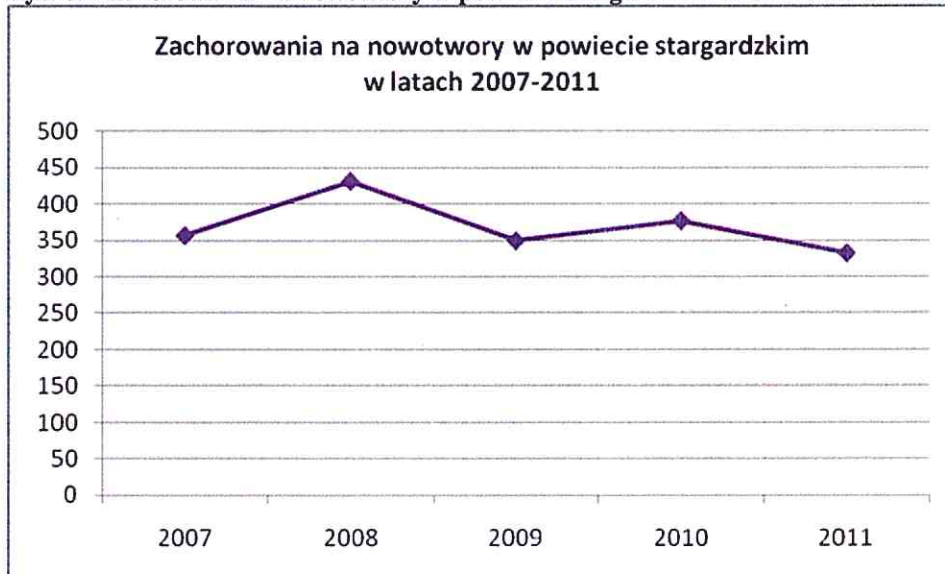
Ryc. 6. Zgony z powodu nowotworów w powiecie stargardzkim w latach 2007 - 2011

źródło: opracowanie własne na podst. danych „Informatora statystycznego ochrony zdrowia województwa zachodniopomorskiego” za lata 2007-2011

Choroby nowotworowe są drugą podstawową przyczyną zgonów. W powiecie stargardzkim w 2011 r. zmarło z tego powodu 274 osoby, tj. o 27 mniej niż w roku 2010 (w 2010 r. – 301, w 2009 r. – 297, osób w 2008 r. – 289 osób), co stanowiło 25,16 % ogólnej liczby zgonów. Tym samym obniżeniu uległ wskaźnik liczby zgonów na nowotwory i wyniósł 22,7 (w 2009 r. – 24,9, w 2010 r. – 25,2). Po obserwowanym w naszym powiecie wzroście liczby zgonów z powodu nowotworów przez ostatnie pięć lat, po 2010 r. zanotowano ich spadek.

Ryc. 7. Zachorowania na nowotwory w powiecie stargardzkim w latach 2007 - 2012

źródło: opracowanie własne na podst. danych „Informatora statystycznego ochrony zdrowia województwa zachodniopomorskiego” za lata 2007-2011

Analizując zachorowania na nowotwory w powiecie stargardzkim, w ostatnich pięciu latach liczba zachorowań utrzymywała się na podobnym poziomie. Po nieznacznym wzroście w danym roku, w kolejnym następował spadek liczby zachorowań. Średnia zachorowalność

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

przez ostatnie pięć lat kształtowała się na poziomie 330. Większą liczbę zachorowań na nowotwory corocznie notowano wśród kobiet. Dopiero po 2010 r. liczba ta uległa obniżeniu.

Biorąc pod uwagę umiejscowienie procesu chorobowego, mężczyźni najczęściej chorowali na nowotwór płuc i oskrzeli oraz gruczołu krokowego. Natomiast kobiety najczęściej zapadały na nowotwory sutka, jajnika oraz płuc i oskrzeli.

CUKRZYCA

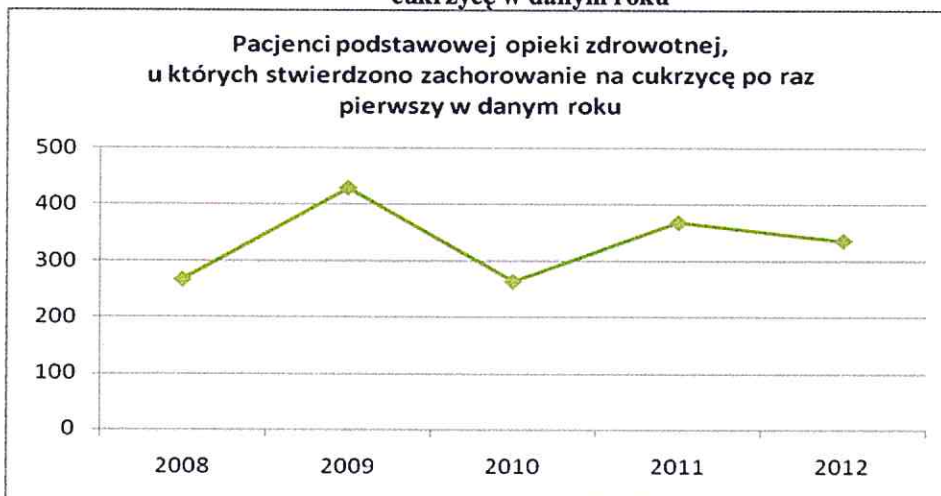
Ryc. 8. Liczba mieszkańców leczonych z powodu cukrzycy w poradniach leczenia podstawowego w latach 2008 - 2012

źródło: opracowanie własne na podst. danych „Informatora statystycznego ochrony zdrowia województwa zachodniopomorskiego” za lata 2008-2012

Analizując dane dotyczące liczby mieszkańców leczonych z powodu cukrzycy w ostatnich latach obserwuje się jej stabilizację. Jednakże liczba chorych w 2012 r. (2866 osób) była dużo niższa niż w bazowym 2008 (3647 osób).

Ryc. 9. Liczba pacjentów w poradniach leczenia podstawowego, u których stwierdzono zachorowanie na cukrzycę w danym roku

źródło: opracowanie własne na podst. danych „Informatora statystycznego ochrony zdrowia województwa zachodniopomorskiego” za lata 2008-2012

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

ALKOHOL, NIKOTYNA, SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE

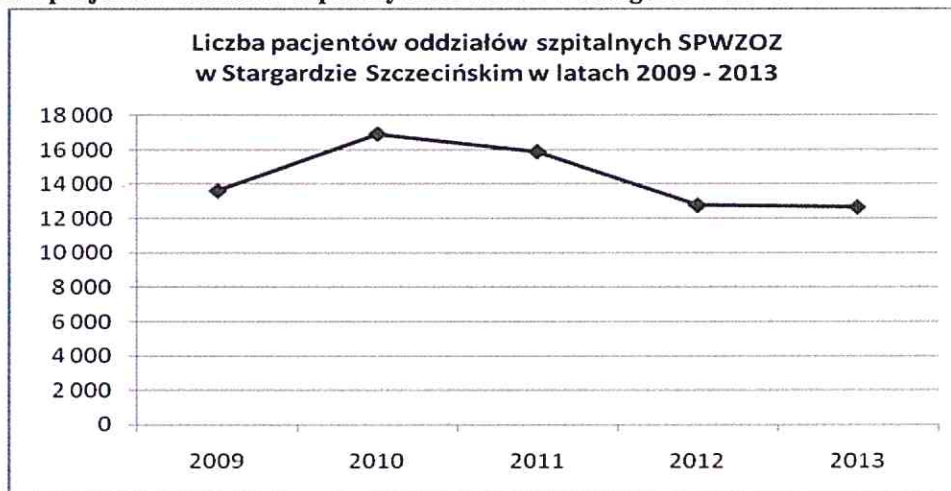
W celu podniesienia świadomości społeczeństwa na temat szkodliwości spożywania alkoholu i palenia tytoniu, skutków uzależnienia od substancji psychoaktywnych i alkoholu oraz szkód zdrowotnych, podejmowano działania szczególnie wśród młodzieży szkolnej. W ramach zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym, opracowywały one i realizowały programy edukacyjno – profilaktyczne dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, dla których Powiat Stargardzki jest organem prowadzącym. W ramach edukacji zdrowotnej organizowano pogadanki tematyczne, konkursy i wystawy.

SPWZOZ W STARGARDZIE SZCZECIŃSKIM

Przez ostatnie pięć lat, w celu podnoszenia jakości świadczonych usług medycznych, komfortu leczenia i diagnostyki pacjentów oraz w związku z koniecznością dostosowywania warunków lokalowych oraz bazy sprzętowej do wymagań określonych w przepisach prawa, Samodzielny Publiczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Stargardzie Szczecińskim zrealizował wiele inwestycji oraz szereg prac modernizacyjno – remontowych.

Dzięki temu, obecnie SPWZOZ świadczy usługi w nowoczesnych obiektach, przy użyciu wysokospecjalistycznej aparatury medycznej, przez dobrze wykwalifikowany personel, posługujący się w swojej pracy sprawdzonymi standardami i procedurami.

Ryc. 10. Liczba pacjentów oddziałów szpitalnych SPWZOZ w Stargardzie szczecińskim w latach 2009 - 2013

źródło: opracowanie własne na podst. danych SPWZOZ w Stargardzie Szczecińskim

W okresie ostatnich pięciu lat, po 2010 r. corocznie notowano spadek liczby pacjentów hospitalizowanych na oddziałach szpitalnych SPWZOZ w Stargardzie Szczecińskim. Przyczyny tego spadku można tłumaczyć dwojako. Po pierwsze, mieszkańcy Powiatu Stargardzkiego byli hospitalizowani w innych podmiotach leczniczych. Po drugie spadek liczby pacjentów wskazuje na lepsze zdrowie społeczności powiatu, a co za tym idzie mniejszą konieczność jej hospitalizacji.

Przez ostatnie pięć lat w SPWZOZ zanotowano większą liczbę zakażeń szpitalnych (2009 r. – 4 zakażenia, 2010 r. – 9, 2011 r. – 6, 2012 r. – 22, 2013 r. – 43). Należy to odczytywać jako pozytyw, ponieważ związane jest to przede wszystkim z czynnym raportowaniem bakterii

INFORMACJA Z REALIZACJI PROGRAMU ZDROWOTNEGO

---

i rotawirusów (od 2012 r.). Większą wykrywalność umożliwiają nowoczesne testy, co pozwala na szybką reakcję epidemiologiczną.

Aby mówić o osiągnięciu celów strategicznych Programu Zdrowotnego na lata 2009 - 2013 niezmiernie ważna jest systematyczność w realizacji celów operacyjnych ich kontynuacja, koncentracja na wybranych zagadnieniach oraz powszechna skala oddziaływania na najważniejsze czynniki zagrożenia zdrowia.

Wobec powyższego w dalszym ciągu należy prowadzić szeroką zarysowaną edukację zdrowotną skierowaną do społeczności samorządowej, w tym motywować mieszkańców powiatu i zachęcić ich do udziału w badaniach profilaktycznych, wpływać na zachowania prozdrowotne najmłodszych, kształtować pozytywne postawy młodzieży oraz zmieniać zachowania dorosłych wobec zagrożeń zdrowotnych i uzależnień.

